

Tema Vatten

åk 2-3

Fokus

Att uppleva naturen och lära med ett undersökande arbetssätt.

Förberedelser

Prata om vad växtätare, rovdjur och nedbrytare är. Låt eleverna få måla en teckning av hur de tänker sig livet i en damm – utan att rita av andra bilder. Detta upprepas sedan efter exkursionen och eleverna får jämföra sina uppfattningar om livet i vattnet före och efter exkursionen. Förbered eleverna på vilka djur vi kommer att kunna se genom att [skriva ut och spela småkrypsmemoryt](#). [Titta på den lilla filmen från UR om trollsländan](#). [Lyssna gärna även på några vanliga fåglar man ofta hör på exkursionsmålen här](#).

[Beroende på guide så börjar exkursionen med en saga om en fiktiv familj som bodde på platsen för 200 år sedan. Om ni vill så läs den gärna här i förväg.](#)

Håvning sker i 8 smågrupper så gör gärna en uppdelning i förväg.

Målet är att förmedla utomhuspedagogiska arbetssätt och medföljande pedagoger kommer att

involveras i guidningen. Därför är det viktigt att ni kommer förberedda. Det ligger länkar till **aktiviteter** i programmet nedan. Alla grupper är olika och har olika behov och nivå, samt vädret är växlande. Därför hinner vi inte alltid allt i programmet, men uppmuntrar er att fortsätta med sådant vi inte hunnit med i skolan.

Planering exkursion

- **Berättelse** om hur landskapet har förändrats, eventuellt i sagoform
- **Håvning** gruppvis. Vi pedagoger hjälps åt att gå runt till grupperna och stötta eleverna i att reflektera och iakta genom dessa "[Pedagogiska frågor](#)". Det finns sorteringskärl med olika färger. Rött för rovdjur, grönt för växtätare och svart för nedbrytare för de som vill. Efter att ha håvat ett tag väljer varje grupp ett

gruppdjur att berätta om på samlingen. Fakta letas upp på småkrypsplanschen.

- [Näringskedjor](#) med djuren vi har hittat
- [Trollsländans](#) **alt** [Nattsländans livscykel](#) beroende på vad vi hittar för djur
- [Fingret på näsan](#) **alternativt** [Fyra rep](#) som avslutning

Stor grupp? Då kanske vi delar upp er i smågrupper och även gör [benkoll](#)

Plats

[Läs om exkursionsmålen här.](#) Kanske ska ni gå en egen promenad och då kan det vara bra att skriva ut en karta.

Tid

Exkursionen tar tre timmar för en klass och minst fem timmar för två klasser. Vi rekommenderar starkt att ni avsätter hela dagen för att vistas i naturen oavsett. På många exkursionsmål finns fina promenadstigar längs ån - samt grillplatser. Åk kollektivt om det är möjligt.

Mat

Medtag alltid frukt och fika. Stannar ni heldag så medtag lunch. Meddela guiden

när det är lagom för eleverna att ta en fruktpaus resp fika och lunch. Guiden är med er 3 timmar om ni kommer med en klass så ev kan det vara bättre att ta lunchen efter guidningen, men det är inte nödvändigt. Gör det som känns bäst.

Dokumentera under exkursionen inför efterarbetet. Fota och filma.

Kläder

Kläder efter väder. Vattentäta kängor, eftersom det kan bli lerigt nära dammen. Ta gärna med några ombyten. Om det är torrt i markerna och torrt och varmt väder går gymnastikskor bra.

Efterarbete

Det är viktigt att efterarbete exkursionen. Nu har eleverna sett djuren. Låt eleverna rita en teckning över livet i dammen och jämför den med teckningen de gjorde innan exkursionen. Låt eleverna forska om något djur. Leta fakta på [småkrypsplanschen](#) och i Vattenrikets småkrypshäfte. Spela memory igen och gör nu även näringskedjorna. [Se videon Life Goodstream här, samt ev även Vattenkryp.](#) Fick ni höra berättelsen om familjen på exkursionen? [Läs den här igen och låt eleverna rita teckningar till.](#) Längst ner i denna pdf finns ytterligare tips på aktiviteter ni kan göra på skolgården.

Ur läroplanen årskurs 1–3

Biologi

Året runt i naturen

- *Årstidsväxlingar i naturen. Några djurs och växters livscyklar och anpassningar till olika livsmiljöer och årstider.*
- *Djur, växter och svampar i närmiljön, hur de kan grupperas samt namn på några vanligt förekommande arter.*
- *Enkla näringskedjor som beskriver samband mellan organismer i ekosystem.*

Systematiska undersökningar

- Enkla fältstudier, observationer och experiment. Utförande och dokumentation av undersökningarna med ord, bilder och digitala verktyg.

Idrott och hälsa

Rörelse

- Lekar och andra enkla rörelseaktiviteter, inomhus och utomhus.

Friluftsliv och utevistelse

- Allemansrättens grunder.
- Utforskande av möjligheter till och genomförande av vistelse, lekar och rörelser i natur- och utemiljö

Hälsa och levnadsvanor

- Säkerhet och hänsynstagande i samband med aktiviteter.

Bild

Bildframställning

- Teckning, måleri, modellering och konstruktion.
- Fotografering och överföring av bilder med hjälp av digitala verktyg.

Tekniker, verktyg och material

- Olika element som bygger upp form, yta samt för- och bakgrund i en bild, till exempel linjer och färg.
 - Några verktyg och material för teckning, måleri, modellering och konstruktioner samt för fotografering och annat digitalt arbete med bilder.
-

Öka den biologiska mångfalden!

Att göra något som får en riktig betydelse för naturen ökar elevernas självkänsla och hopp inför framtiden. Att de kan göra något själva!

Kan ni öka den biologiska mångfalden på skolgården? Man kan göra detta genom att lägga ut multnande grövre grenar, stubbar etc och låta gräset växa fritt där. Man kan plantera bärbuskar och kryddväxter som drar fjärilar etc. [Läs mera om faunadepåer här.](#)

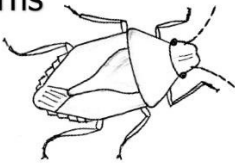
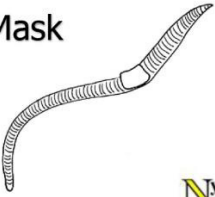
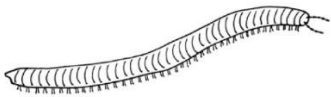
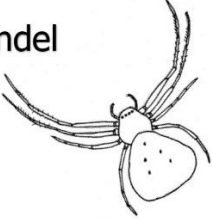
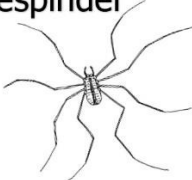
[Titta på filmen om biologisk mångfald här.](#)

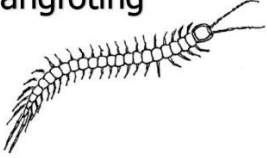
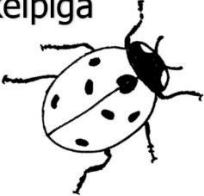
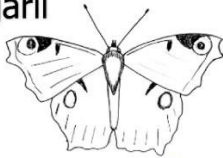
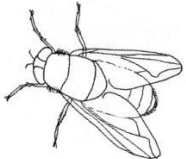
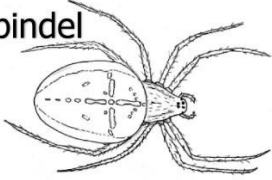
Kryssa småkryp på skolgården. Dela in eleverna i grupper och låt dem gå ut på skolgården och se hur många olika arter de hittar! Använd bingobrickorna på nästa sida!

Bingobrickor för småkryp

Från Nynäshamns Naturskola

Vårtbitare 	Bärfis 	Mask
Mångfoting 	Spindel 	Geting
Gråsugga Illustrationer: Robert Lättman-Masch	Snäcka 	Lockespindel

Mångfoting 	Nyckelpiga 	Fjäril
Fluga 	Gräshoppa 	Snigel
Spindel Illustrationer: Robert Lättman-Masch	Myra 	Tvestjært